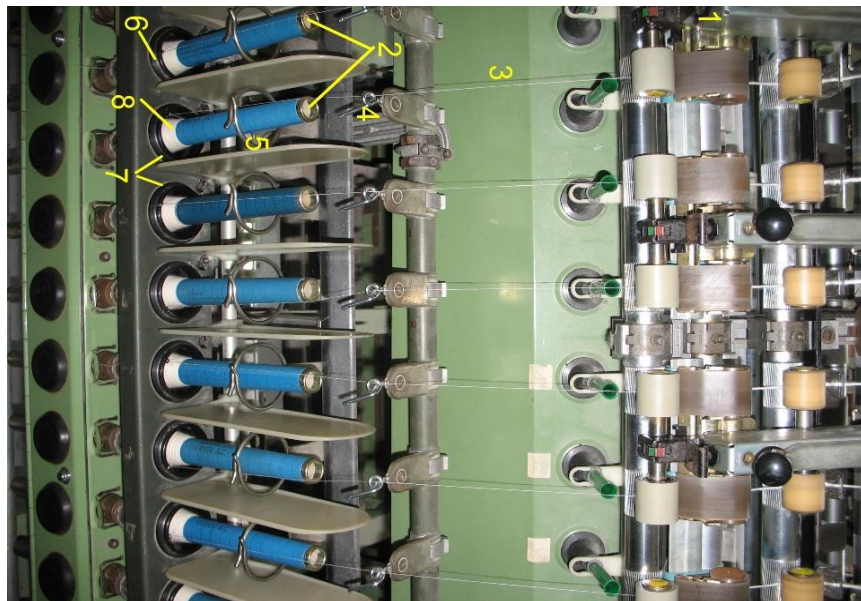

Tulosta, leikkaa ja sekoita kuvat pienryhmille. Anna kuvat kerralla tai kahdessa osassa niin, että ensin tutustutaan työvaiheisiin ja sitten haastavampiin kuviin (Aral, tehdasromahdus, lapsityö, mielenosoitus, kaatopaikka, kierrätysvaatteet Afrikassa).

Luonnonvarat, veden käyttö, raaka-aineiden viljely

Tuotteen suunnittelijat, ostajat, hinnoittelijat, jälleenmyyjät ja markkinoijat

Kuva: Kuivunut Araljärvi NASAn satelliittikuvissa, 2014. Ks. Puuvillan polut s. 17-18.

Kuva: Puuvillan viljely, keruu ja kanto käsin, Benin. Ks. Puuvillan polut s. 7, 10, 14, 19.

Kuva: Puuvillan viljely, keruu ja kanto konein, Yhdysvallat. Ks. Puuvillan polut s. 7, 11, 19.

Kuva: Suunnittelua ja kaupankäyntiä kokouksessa. Wikimedia Commons.

Kuva: Reilun kaupan puuvillasta valmistettu pyyhe. Ks. Puuvillan polut s. 9, 16, 26.

Kuva: Aalto-yliopiston tutkija Michael Hummel valmistaa Ioncell-F-tekstiilikuitua laboratoriossa. Ks. Puuvillan polut s. 24-25.

Design, kehruu, värjäys ja ompelu puuvillasta langoiksi, kankaiksi ja vaatteiksi

Kuva: Nykyaikainen kehrukone. Ks. Puuvillan polut s. 4, 8-9.

Kuva: Naiset tekstiilitehtaassa, Puhtaat vaatteet -verkosto, 2009. Ks. Puuvillan polut s. 4, 8-9.

Kuva: Vaatteen viimeistely käsin sekä vaatteen arvostaminen ja huoltaminen. Kuva: Laura Kissel, Cotton Road -dokumenttielokuva, 2014. Ks. Puuvillan polut s. 8-9, 26.

Kuva: Rana Plaza -vaatetehtaan romahdus Dhakassa, Bangladeshissa, on esimerkki vaarallisista työoloista. Ks. Puuvillan polut s. 20-22.

Kuva: Tarkennus H&M-vaatevastamainoksesta, Puhtaat vaatteet -verkosto, 2013. Ks. Puuvillan polut s. 8-9, 20-22.

Kuva: Marica Jensen Melli EcoDesign -yrityksensä ompelimossa, jossa tehdään lastenvaatteita luomupuuvillasta Suomessa. Ks. Puuvillan polut s. 15.

Kuva: Rashel (11) stands, knee-deep in a dye vat, surrounded by hides at a tannery, GMB Akash, non-commercial use, 2015. Kankaan ja nahan käsittely on yleistä Aasian maissa, kuten Intiassa. Tämä lapsityökuva on Dhakasta, Bangladeshista.

Kuva: Ompelijat osoittavat mieltään ammattillisen järjestäisyyden puolesta E Garment -tehtaalla Kambodzassa. Puhtaat vaatteet -verkosto, 2013. Ks. Puuvillan polut s. 22.

Kuljetus, varastointi, logistiikka

Kuva: Raakapuuvillapaali valmiina varastoitavaksi ja kuljetettavaksi. Wikimedia commons. Ks. Puuvillan polut s. 7-8.

Kuva: Vuosaaren satamaan saapuvat rahtilaivat tuovat konteissa vuosittain miljoonia kiloja tekstiilejä ulkomailta suomalaisille. Ks. Puuvillan polut s. 23.

Kuva: Valmiita muotivaatteita kaupassa ihmisten ostettavaksi. Wikimedia commons. Ks. Puuvillan polut s. 23, 26.

Kierrätysvaatteiden myynti Suomessa ja kehitysmaissa ja tekstiilijäteongelma

Kuva: Kierrätettyjä vaatteita myydään Hietalahden torilla Helsingissä. Wikimedia Commons, Janne Hellsten, 2009.

Kuva: Kierrätettyjä vaatteita myydään kaduilla mosambikilaiset pääkaupungissa Maputossa (kuva: Eeva Kempainen, 2015, www.flickr.com/photos/eevakempainen/21250954651).

Ks. Puuvillan polut s. 23-26.

Kuva: Kaatopaikka. Wikimedia Commons.

Lisätietoa kuvaan liittyen Puuvillan polut -julkaisussa ja alla

- **Araljärvi** Kazakstanin ja Uzbekistanin välissä on kuivunut n. kymmenesosaan alkuperäisestä koostaan ja pääaltaan tilalle on muodostunut aavikkoa, sillä järveen laskeneet joet on ohjattu riisi- ja erityisesti puuvillapeltujen kasteluun. Lisääntyvä kuivuus, kemikalisoitunut maa ja hiekkamyrskyt aiheuttavat ongelmia luonnolle, eläimille ja ihmisille. Pohjoinen allas koitetaan pelastaa padon avulla. Puuvillan viljelyssä pitäisi käyttää vähemmän vettä ja kemikaaleja, ja vaihtoehtoisia kestäviä materiaaleja on kehitettävä ja tuettava.

- <https://yle.fi/uutiset/3-7498333>

- <http://tieku.fi/luonto/jarvet/miksi-araljarvi-on-kutistunut>

- **Kierrätys ja tekstiilijäte** ovat hankalia kestävyyskysymyksiä. Oxfam-järjestön ja tutkijoiden arvioiden mukaan hyväntekeväisyyteen lahjoitetuista vaatteista n. 70 % päätyy paaleina tukkumyyntiin Afrikan maihin (esim. Suomessa UFF:llä on vaateyhteistyötä).

- Kuljetus, kunnostus, myynti ym. antaa elinkeinon ja köyhimmilläkkin varaa vaatteisiin.

Toisaalta paikallisten tekstiilit ja vaatteet eivät pysty kilpailemaan, muodin ja vaatteiden arvo muuttuu ja valtavasti huonolaatuisia vaatteita kasaantuu kierrättämättä kaatopaikoille ja ympäristöön, kun ne dumpataan köyhiin maihin (ongelma myös elektroniikan kanssa)

- Joissain itä-Afrikan valtioissa tuonti on kielletty. Länsimaissa uusien vaatteiden kuluttamista on vähennettävä. On vähennettävä pikamuotia ja tekstiilijätettä, parannettava tekstiilien laatua, kierrätystä ja uusiokäyttöä sekä kehitettävä ja tuettava uusia materiaaleja.

- [https://www.maailmankuvalehti.fi/2018/1/pitkat/hyvantekavaisyydesta-](https://www.maailmankuvalehti.fi/2018/1/pitkat/hyvantekavaisyydesta-jalleenmyytavaksi-kaytetyn-vaatteen-kauppa-iso-bisnes-afrikassa)

[jalleenmyytavaksi-kaytetyn-vaatteen-kauppa-iso-bisnes-afrikassa](https://www.maailmankuvalehti.fi/2018/1/pitkat/hyvantekavaisyydesta-jalleenmyytavaksi-kaytetyn-vaatteen-kauppa-iso-bisnes-afrikassa)

- <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005341035.html>

[https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160126/Mynttinen sosiaali%20ja%20kulttuuriantropologia.pdf?sequence=2](https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160126/Mynttinen_sosiaali%20ja%20kulttuuriantropologia.pdf?sequence=2)

- <https://tiedebasaari.com/2017/03/29/ita-afrikan-maat-tahtoisivat-kieltaa-kierratysvaatteiden-tuonnin>

- **Vaatteiden ja nahan tuotannosta sekä niihin liittyvästä kampanjoista** on lisätietoa Eetin sivuilla: <https://eetti.fi/toiminta/teemat/vaatteet-ja-kengat>

- Lapsityökuva GMB Akash, 2015: Almost all of Bangladesh's 200 plus tanneries are concentrated in Hazaribagh, a densely populated, odious neighbourhood on the banks of the Buriganga River. Residents of Hazaribagh's slums complain of illnesses such as fevers, skin diseases, respiratory problems and diarrhoea. They blame the tanneries for polluting the air, water, and soil and therefore causing their afflictions. The lives of the tannery industry's estimated 20,000 workers are harsh with many dying before they turn 50. Everyday these factories discharge thousands of litres of foul-smelling liquid waste into the river. However, with almost one billion USD a year in export sales, the leather industry is one of Bangladesh's most profitable sectors and there has been limited progress in cleaning it up."